

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü

KURU SOĞAN ÜRÜN RAPORU 2025

Araştırma Yayınları
2025

TEPGE Yayın No: 417

<https://arastirma.tarimorman.gov.tr/tepge>

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TARIMSAL EKONOMİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ
TRGM/TEPGE

Ürün Raporu
KURU SOĞAN
2025

Hazırlayan

Zehra YEGÜL
Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü Müdürlüğü
zehra.yegul@tarimorman.gov.tr

Çalışma kapsamında sunulan görüşler tamamıyla yazarlara aittir ve Tarım ve Orman Bakanlığı'nın ya da çalışanlarının görüşlerini temsil etmez.

Çalışmada yer alan veri ve istatistikler yayınlayıcı kurumların kaynaklarından alınmış ve araştırma amaçlı olarak kullanılmıştır. Veriler çalışmanın hazırlandığı dönemde yayınlanmış olan en güncel verilerdir ve dönemsel olarak yayınlayıcı kurumun güncellemelerinden dolayı farklılık gösterebilir.

TEPGE YAYIN NO: 417

ISBN: 978-625-96249-8-3

**© TEPGE
Her Hakkı Saklıdır.**

Aralık /2025

İletişim:

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı 06800
Çankaya/ANKARA

Telefon: 0312 287 5833

Bu rapor Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün izni olmadan kısmen veya tamamen basılamaz, çoğaltılamaz veya elektronik ortama taşınamaz.

Kapak sayfasında kullanılan fotoğraf Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından düzenlenen “2018 yılı Tarım ve İnsan Fotoğraf Yarışması” na aittir. (<http://www.tarimormaninsan.com/img/10-tarim-ve-insan-fotograf-yarismasi/genel/400/birincilik-odulu-mehmet-yikilmazsoy.jpg>)

İÇİNDEKİLER

1.GİRİŞ.....	1
2. DÜNYADA DURUM.....	1
2.1. Kuru Soğan Ekilen Alan.....	1
2.2. Kuru Soğan Üretimi.....	2
2.3. Kuru Soğan Verimi.....	3
2.4. Ticaret.....	3
2.4.1. İhracat.....	3
2.4.2. İthalat.....	4
2.5. Fiyatlar.....	5
3. TÜRKİYE’DE DURUM.....	5
3.1. Kuru Soğan Ekim Alanı.....	5
3.2. Kuru Soğan Üretimi.....	6
3.3. Kuru Soğan Verimi.....	7
3.4. Dış Ticaret.....	7
3.5. Fiyatlar.....	8
3.6. Türkiye’de Kuru Soğan Destekleri.....	9
4. GENEL DEĞERLENDİRME.....	10
EK TABLOLAR.....	11
KAYNAKLAR.....	15

Tablo Dizini

Tablo 1. Dünya kuru soğan ekim alanları	1
Tablo 2. Dünya kuru soğan üretimi	2
Tablo 3. Yıllara göre dünya kuru soğan verimi.....	3
Tablo 4. Ülkelere göre dünya soğan ihracatı	3
Tablo 5. Ülkelere göre dünya soğan ithalatı	4
Tablo 6. Kuru soğan üretici fiyatları	5
Tablo 7. Türkiye’de illere göre kuru soğan ekim alanı	5
Tablo 8. Türkiye’de illere göre kuru soğan üretim miktarı	6
Tablo 9. Türkiye’de kuru soğan üretim miktarı yüksek olan bazı illerin verimi.....	7
Tablo 10. Türkiye’nin üretim sezonuna göre toplam kuru soğan ihracatı	8
Tablo 11. Türkiye kuru soğan destek tablosu.....	10
Ek Tablo 1. Ülkelere göre kuru soğan ekim alanları.....	11
Ek Tablo 2. Ülkelere göre dünya kuru soğan üretimi	11
Ek Tablo 3. Ülkelere göre dünya kuru soğan verimi	12
Ek Tablo 4. Ülkelere göre dünya soğan ihracatı	12
Ek Tablo 5. Ülkelere göre dünya soğan ithalatı	13
Ek Tablo 6. Ülkelere göre kuru soğan üretici fiyatları.....	13
Ek Tablo 7. Türkiye’de illere göre kuru soğan ekim alanı.....	14
Ek Tablo 8. Türkiye’de illerin kuru soğan üretim miktarları	14

Grafik Dizini

Grafik 1. Dünya kuru soğan ekim alanlarında önemli ülkeler	2
Grafik 2. Dünya kuru soğan üretiminde önemli ülkeler	3
Grafik 3. Ülkelere göre soğan ihracatı dağılımı	4
Grafik 4. Ülkelere göre soğan ithalatı dağılımı	4
Grafik 5. İllere göre kuru soğan ekim alanları	6
Grafik 6. Türkiye'nin kuru soğan ihracatında önemli ülkeler	8
Grafik 7. Yıllar itibarıyla kuru soğan üretici ve tüketici fiyatları.....	9

Harita Dizini

Harita 1. İllere göre kuru soğan üretimi.....	7
---	---

1. GİRİŞ

Soğan dünyada gelir düzeyine bağlı olmaksızın zengin-yoksul bütün ailelerin mutfağına giren nadir sebzelerden biridir. İnsan beslenmesi açısından önemli birçok vitamin ve mineral maddesi içermesinin yanında insanlık tarihinin başlangıcından bu yana kullanımı bilinen tıbbi bitki niteliğindedir (Yılmaz vd., 2006). Kuru soğan üretimi ve tüketimi yeşil soğana oranla daha fazladır. Tüm dünyada gelir düzeylerine bakılmadan bütün insanların her gün tükettiği kuru soğan, gerek yemeklerde pişmiş olarak gerekse salatalarda çiğ olarak büyük miktarlarda tüketilmektedir. İnsanlık tarihinin başlangıcından beri tüketilen kuru

soğanın bilinen anayurdu ülkemizin de içinde yer aldığı Küçük Asya Bölgesi'dir.

Türkiye kuru soğanın çok uzun yıllardan beri üretildiği ülkelerden biridir ve Anadolu toprakları soğanlı birçok bitkinin ana vatanıdır. Binlerce yıldan beri yetiştirilen soğanın ilk yetişme alanı bazı yazarlar tarafından; Afganistan, Pakistan, Tacikistan, İran'ın kuzey kesimleri olarak düşünülürken; bazı yazarlar tarafından ise ikincil merkezli ana vatanı; Yakın Doğu Asya, Akdeniz ülkeleri ve Türkmenistan'ın dağlık kesimlerinin olduğu düşünülmektedir (Gökçe ve Tekeli, 2015).

2. DÜNYADA DURUM

2.1. Kuru Soğan Ekilen Alan

FAO verilerine göre; 2023 yılı dünya sebze ekim alanı yaklaşık 59 milyon ha'dır. Dünya sebze ekim alanında soğan birinci sırada yer alıp, ekilen sebzelerin yaklaşık %10'unu kuru soğan oluşturmaktadır.

2023 yılında dünyada yaklaşık 6 milyon ha alanda kuru soğan yetiştirilmektedir. Dünya ekim alanlarında 2023 yılında bir önceki yıla

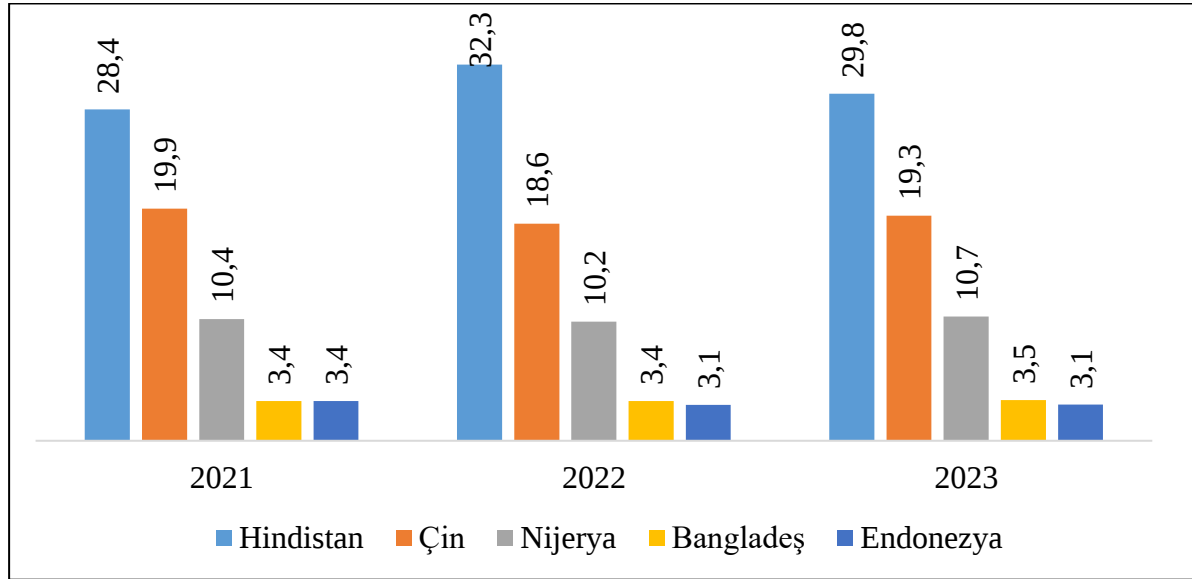
göre yaklaşık %3 azalma olmuştur.(Tablo 1). Dünyada en çok kuru soğan ekim alanına sahip olan ülke 1,7 milyon ha ile Hindistan'dır. Hindistan'ı sırasıyla 1,1 milyon ha ile Çin, 623 bin ha alan ile Nijerya takip etmektedir. Grafik 1'e göre 2023 yılında ilk beş ülke dünya ekim alanlarının %66,4'ünü oluşturmaktadır.

Tablo 1. Dünya kuru soğan ekim alanları (bin ha)

Ülkeler	2019	2020	2021	2022	2023
Hindistan	1.220	1.431	1.624	1.941	1.740
Çin	1.100	1.125	1.138	1.121	1.128
Nijerya	568	590	596	614	623
Bangladeş	172	185	194	205	204
Endonezya	159	187	195	185	182
Diğer	1.916	1.936	1.964	1.948	1.966
Dünya	5.135	5.453	5.711	6.014	5.842

Kaynak: FAO, 2025 (Erişim Tarihi: 25.08.2025)

Grafik 1. Dünya kuru soğan ekim alanlarında önemli ülkeler (%)

Kaynak: Tablo 1

2.2. Kuru Soğan Üretimi

Dünya sebze üretiminde domatesten sonra ikinci sırada soğan gelmektedir. Dünyada 2023 yılında yaklaşık 1,2 milyar ton sebze üretiminin %9,4'ünü kuru soğan oluşturmaktadır.

Dünya kuru soğan üretiminin ülke bazlı verilerine bakıldığında, artan nüfus miktarı ve gelişen tarımsal teknoloji ile beraber genel olarak ülkelerde artış olduğu görülmektedir.

FAO verilerine göre, dünya kuru soğan üretimi 2023 yılında toplam 111,3 milyon ton olup, ortalama verim 24,2 ton/ha'dır.

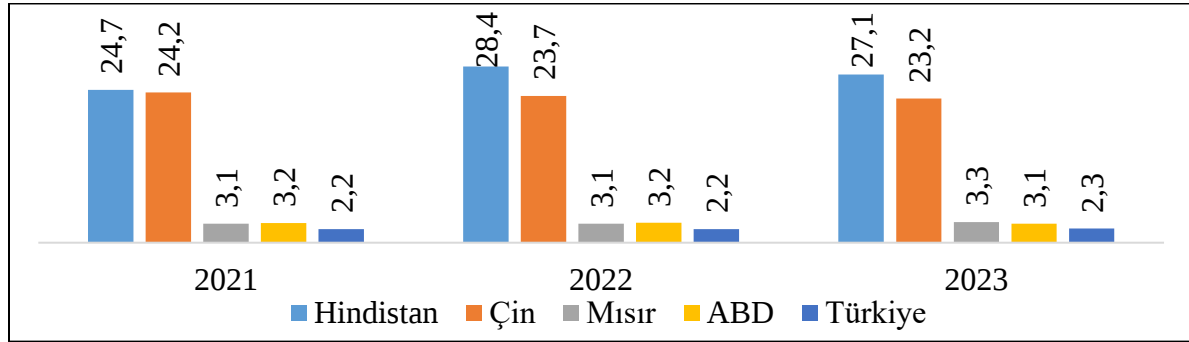
Dünya kuru soğan üretiminde 2023 yılı itibarıyla 30,2 milyon tonluk üretim ile Hindistan ilk sırada yer alırken, 24,9 milyon ton ile Çin ikinci, 3,8 milyon ton ile Mısır üçüncü sırada yer almaktadır. Son beş yılı bakıldığında dünya kuru soğan üretiminde söz sahibi olan ülkelerin Hindistan ve Çin olduğu görülmektedir. Dünyada lider konumda olan Hindistan ve Çin, 2023 yılında dünya toplam kuru soğan üretiminin %50,3'ünü karşılamıştır. Türkiye dünya üretiminin %2,3'ünü karşılayarak 5. sırada yer almaktadır (Ek Tablo 2).

Tablo 2. Dünya kuru soğan üretimi (bin ton)

Ülkeler	2019	2020	2021	2022	2023
Hindistan	22.819	26.091	26.641	31.687	30.208
Çin	24.189	24.790	25.099	24.692	24.860
Mısır	3.077	3.199	3.575	3.716	3.804
ABD	3.170	3.354	3.295	3.178	3.315
Türkiye	2.200	2.280	2.500	2.350	2.600
Diğer	44.328	45.009	46.848	45.879	46.486
Dünya	99.784	104.722	107.958	111.503	111.274

Kaynak: FAO, 2025 (Erişim Tarihi: 26.08.2025)

Grafik 2. Dünya kuru soğan üretiminde önemli ülkeler (%)

Kaynak: Tablo 2

2.3. Kuru Soğan Verimi

Dünya kuru soğan veriminde son beş yıla bakıldığında 23-24 ton/ha olarak görülmektedir. Dünya 2023 yılı kuru soğan veriminde gerçekleşen az miktardaki artış üretime yansımamıştır. FAO verilerine göre; dünya ortalama kuru soğan verimi 2023 yılında bir önceki yıla göre %0,8 oranında

artış göstererek 24,2 ton/ha olmuştur. Verimi en yüksek ülkelerde 67,9 ton/ha ile Kore Cumhuriyeti birinci sırada, 64,3 ton/ha ile Guyana ikinci, 61,3 ton/ha ile ABD üçüncü sıradadır Türkiye ise 2023 yılında 43 ton/ha ile dünya ortalamasının üzerinde verime sahip olmuştur (Ek Tablo 3).

Tablo 3. Yıllara göre dünya kuru soğan verimi (ton/ha)

Yıllar	2019	2020	2021	2022	2023
Dünya Ort.	23,3	23,9	24,0	24,0	24,2

Kaynak: FAO, 2025 (Erişim Tarihi: 26.08.2025)

2.4. Ticaret

2.4.1. İhracat

Dünya soğan ihracatı 2024 yılında toplam 9,8 milyon ton olarak gerçekleşmiş olup bir önceki yıla göre %5,2 azalma olmuştur. Dünya soğan ihracatında 2024 yılında 1,8 milyon ton ile birinci sırada Hollanda yer almaktadır. Hollanda'yı 1,3 milyon ton ile Çin ve 894 bin ton ile Hindistan takip etmektedir. 2024 yılında Hollanda'nın dünya ihracatındaki payı %18,4, Çin'in %13

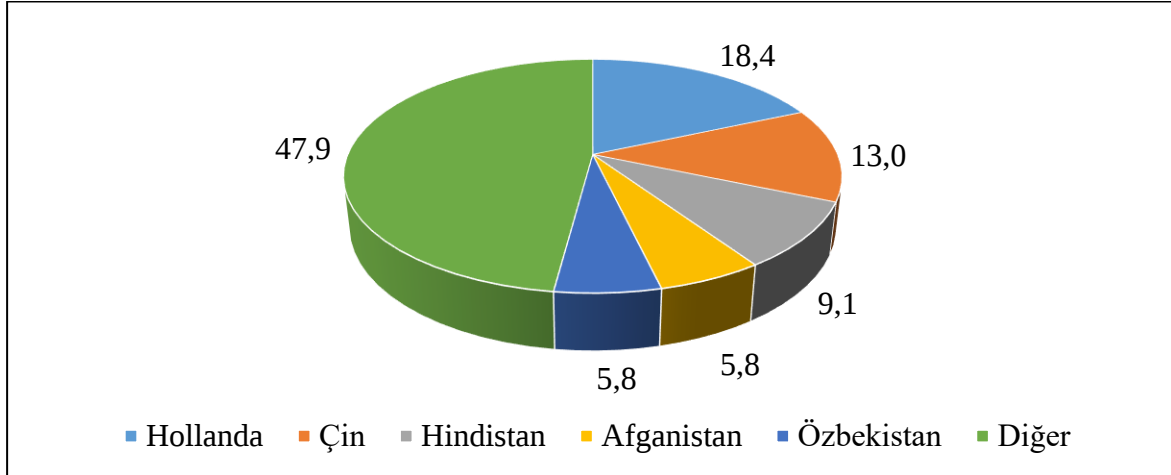
ve Hindistan'ın ise %9,1'dir (Grafik 3). Dünya kuru soğan ihracat miktarları incelendiğinde, üretimde öne çıkan Çin ve Hindistan'ın ihracat miktarlarının düşük olduğu görülmektedir. Bunun sebebi ülkelerin üretimlerinin büyük bölümünün iç tüketimde kullanımından kaynaklanmaktadır.

Tablo 4. Ülkelere göre dünya soğan ihracatı (bin ton)

Ülkeler	2020	2021	2022	2023	2024
Hollanda	1.770	1.704	1.731	1.512	1.810
Çin	881	665	835	1.193	1.277
Hindistan	1.449	1.435	2.125	2.529	894
Afganistan	213	157	272	275	568
Özbekistan	255	204	200	302	563
Diğer	5.382	4.859	4.786	4.544	4.707
Dünya	9.950	9.024	9.948	10.354	9.819

Kaynak: Trade Map, 2025 (Erişim Tarihi: 26.08.2025), GTİP: 070310

Grafik 3. Ülkelere göre soğan ihracatı dağılımı (2024, %)

Kaynak: Tablo 4

2.4.2. İthalat

Dünya soğan toplam ithalat miktarı 2024 yılında yaklaşık 9,2 milyon tondur. Ülkelere göre dünya soğan ithalatına bakıldığında 635 bin ton ile ABD önceki yıla göre ithalatını yaklaşık %1,4 azaltarak %6,9'luk pay ile

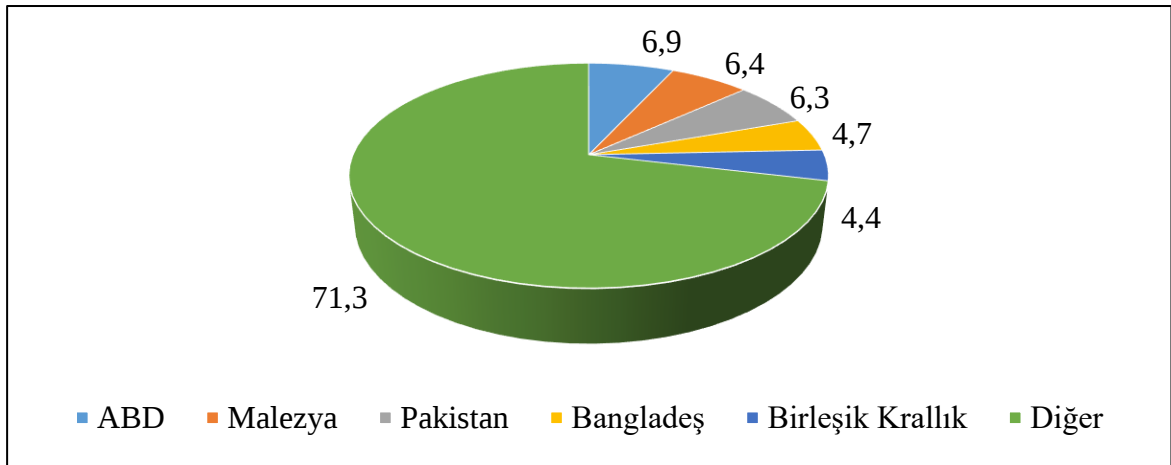
birinci sırada yer almaktadır. Dünya soğan ithalatı içinde Malezya 591 bin ton ve %6,4'lük payı ile ikinci, Pakistan 587 bin ton ve %6,3'lük pay ile üçüncü sırada yer almaktadır (Tablo 5; Grafik 4).

Tablo 5. Ülkelere göre dünya soğan ithalatı (bin ton)

Ülkeler	2020	2021	2022	2023	2024
ABD	561	667	661	626	635
Malezya	480	485	525	566	591
Pakistan	165	134	493	333	587
Bangladeş	688	572	712	888	435
Birleşik Krallık	298	231	369	385	407
Diğer	6.828	6.564	6.793	6.880	6.593
Dünya	9.020	8.652	9.554	9.679	9.247

Kaynak: Trade Map, 2025 (Erişim Tarihi: 27.08.2025), GTIP: 070310

Grafik 4. Ülkelere göre soğan ithalatı dağılımı (2024, %)

Kaynak: Tablo 5

2.5. Fiyatlar

FAO verilerine göre 2023 yılında; en yüksek üretici fiyatı 2.537 \$/ton ile Jamaika birinci, 1.767 \$/ton ile Endonezya ikinci, 1.633 \$/ton ile Saint Kitts ve Nevis üçüncü sıradadır. Dünya kuru soğan ithalat ve ihracatında öne

çıkan ülkelerin üretici fiyatları incelendiğinde Hollanda 263 \$/ton, ABD 732 \$/ton, Türkiye ise 195 \$/ton' dur (FAO, 2025).

Tablo 6. Kuru soğan üretici fiyatları (\$/ton)

Ülkeler	2019	2020	2021	2022	2023
Jamaika	1.640	2.022	1.963	1.868	2.537
Endonezya	1.396	1.830	1.671	1.824	1.767
Saint Kitts ve Nevis	1.021	-	-	-	1.633
Vietnam	532	541	283	640	1.459
Panama	836	1.122	1.078	595	1.323
Dünya Ort.	556	550	531	584	676

Kaynak: FAO, 2025 (Erişim Tarihi 27.08.2025)

3. TÜRKİYE'DE DURUM

3.1. Kuru Soğan Ekim Alanı

Kuru soğan tarımı için çok iyi coğrafi koşullara sahip olan Türkiye'de 2024 yılında 68 ilde kuru soğan ekimi yapılmıştır. Türkiye kuru soğan ekim alanı 2024 yılında toplam 656.698 da'dır. Kuru soğan ekimi yapılan iller incelendiğinde; TÜİK verilerine göre 2024 yılında kuru soğan ekim alanı en geniş il; 159.298 da ile Ankara olup toplam kuru soğan ekim alanının %24,3'üne

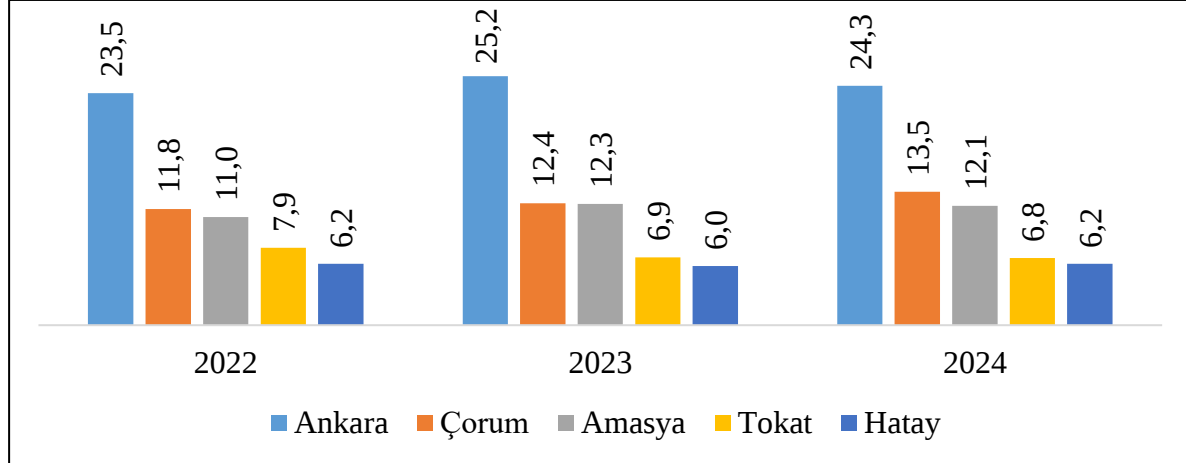
sahiptir. Çorum 88.867 da ekim alanı ve %13,5'lik pay ile ikinci, Amasya ise 79.500 da ekim alanı ve %12,1'lik pay ile üçüncü sırada yer almaktadır. Bu illeri sırasıyla Tokat, Hatay, Adana, Eskişehir ve Konya izlemektedir (Ek Tablo 7). Türkiye 2024 yılı kuru soğan ekim alanlarında bir önceki yıla göre %8,6 artış olmuştur.

Tablo 7. Türkiye'de illere göre kuru soğan ekim alanı (da)

İller	2020	2021	2022	2023	2024
Ankara	155.309	165.767	135.623	152.616	159.298
Çorum	77.420	105.739	67.900	74.812	88.867
Amasya	81.534	70.387	63.230	74.438	79.500
Tokat	46.835	45.772	45.277	41.619	44.784
Hatay	61.377	50.973	35.960	36.254	40.965
Diğer	262.435	260.334	228.314	225.132	243.284
Türkiye	684.910	698.972	576.304	604.871	656.698

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 09.09.2025)

Grafik 5. İllere göre kuru soğan ekim alanları (%)

Kaynak: Tablo 7

3.2. Kuru Soğan Üretimi

TÜİK verilerine göre, Türkiye’de 2024 yılında toplam 33,6 milyon ton sebze üretimi olmuştur. Sebze üretimi içinde kuru soğan üretiminin payı %7,8’dir. Kuru soğan üretimi 2024 yılında toplam 2,6 milyon ton olmuştur. Kuru soğan üretiminde 2024 yılında bir önceki yıla göre %1,2 artış olmuştur. Ankara 826.270 ton üretim ile ilk sırada yer almaktadır. Türkiye kuru soğan üretiminin %31,4’ünü karşılayan Ankara’yı sırasıyla Amasya, Çorum izlemektedir

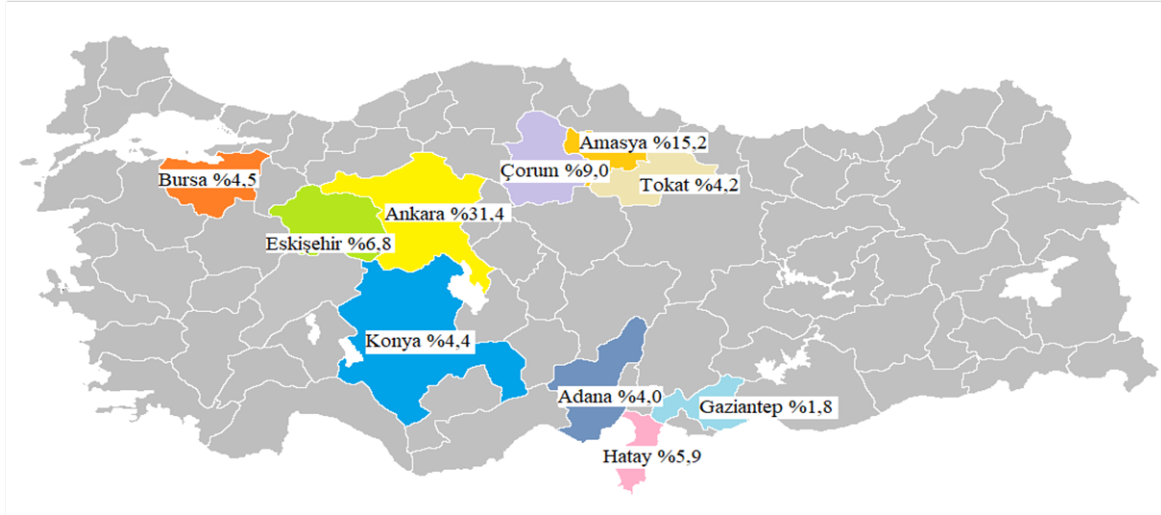
(Tablo 8). Türkiye’deki kuru soğan üretiminin %47’sini Ankara ve Amasya karşılamaktadır. TÜİK Bitkisel Üretim 2. tahminine göre; 2025 yılı üretimi %2,6 artarak 2,7 milyon ton olarak tahmin edilmektedir. Türkiye’de 2023/24 üretim sezonunda kişi başı kuru soğan tüketimi 26,1 kg ve kendine yeterlilik oranı %105,1 olarak gerçekleşmiştir. Bu durum Türkiye’nin kuru soğan üretiminde kendine yeterli bir ülke olduğunu göstermektedir (TÜİK, 2025).

Tablo 8. Türkiye’de illere göre kuru soğan üretim miktarı (ton)

İller	2020	2021	2022	2023	2024
Ankara	567.788	835.269	733.972	989.758	826.270
Amasya	334.856	286.078	338.840	333.155	400.993
Çorum	251.037	295.503	262.066	306.550	237.639
Eskişehir	135.414	154.384	128.295	139.626	179.635
Hatay	196.804	167.653	153.295	139.213	155.329
Bursa	86.775	71.414	71.006	92.863	118.682
Konya	110.203	118.946	83.642	81.447	115.587
Tokat	107.901	84.553	94.088	80.098	111.444
Adana	150.312	149.288	118.914	121.880	106.302
Gaziantep	27.432	28.777	32.727	33.551	46.139
Diğer	311.478	308.135	333.155	281.859	333.980
Türkiye	2.280.000	2.500.000	2.350.000	2.600.000	2.632.000

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 10.09.2025)

Harita 1. İllere göre kuru soğan üretimi (2024, %)

Kaynak: Tablo 8

3.3. Kuru Soğan Verimi

Dünyada kuru soğan ekim alanı sıralamasında 12. sırada yer alan Türkiye'nin üretim miktarında 6. sırada yer alması, dekara verimin yüksekliği ile açıklanabilir. Türkiye'de kuru soğan verimi 2024 yılında 4,3 ton/da'dır. Üretim miktarı

yüksek olan illerin verimine bakıldığında; Ankara 6,5 ton/da ile birinci sırada yer alırken, Eskişehir 4,6 ve Amasya 4,5 ton/da ile takip etmektedir. Bu üç ilin verimi Türkiye ortalamasından yüksektir.

Tablo 9. Türkiye kuru soğan üretim miktarı yüksek olan bazı illerin verimi (2024)

İller	Üretim (ton)	Ekim Alanı (da)	Verim (ton/da)*
Ankara	989.758	152.616	6,5
Amasya	333.155	74.438	4,5
Çorum	306.550	74.812	4,1
Eskişehir	139.626	30.520	4,6
Hatay	139.213	36.254	3,8
Türkiye	2.600.000	604.871	4,3

Kaynak: TÜİK, 2025* Üretim /Ekim Alanı

3.4. Dış Ticaret

Türkiye 2024/25 üretim sezonunda yaklaşık 130 bin ton kuru soğan ihracatı yapmıştır. Bir önceki üretim sezonuna göre %8,7 azalma olmuştur. Tablo 10'a göre 2022/23 yılında ihracatın çok fazla düştüğü görülmektedir. 2022/23 pazarlama yılında ihracatın düşmesinin nedeni olarak; 24/11/2022'de "Bazı Tarım Ürünlerinin

İhracatına İlişkin Tebliğ" kapsamında gıda arz güvenliği ve fiyat istikrarının sağlanması amacıyla tedbir alınması ile kuru soğan ihracatına kısıtlama getirilmesi söylenebilir. İhracat değerleri yıllara bağlı olarak artan ve azalan oranlarda dalgalı seyir izlemektedir. Bu durum iç tüketimdeki taleple ilgilidir.

Tablo 10. Türkiye'nin üretim sezonuna göre toplam soğan ihracatı (bin ton)

Üretim Sezonu	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Miktar	276.009	298.488	75.148	142.726	130.288

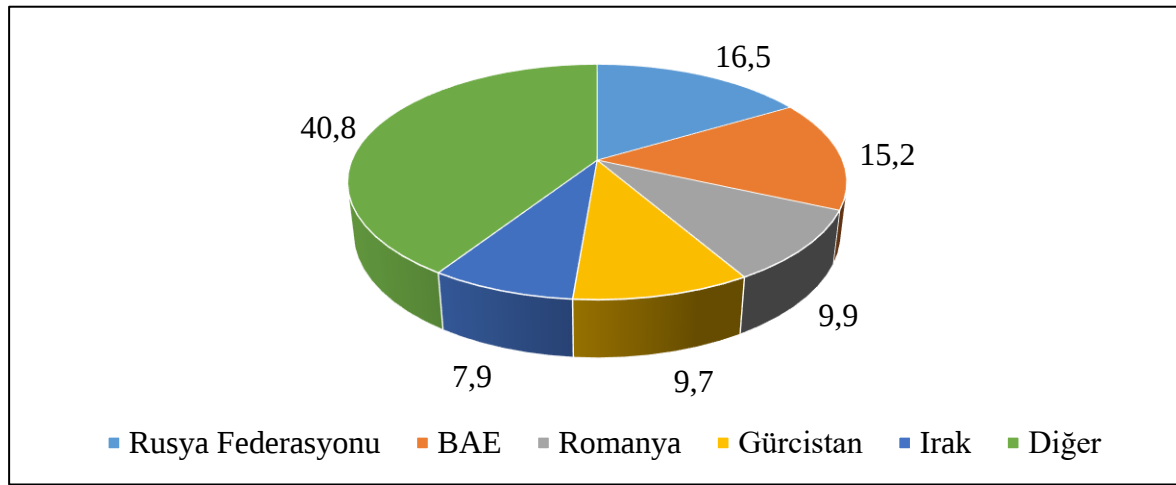
Kaynak: TÜİK, 2025 GTIP: 070310190011 ile tüm rejimlerin toplamı alınarak hesaplanmıştır.

Pazarlama yılı: 1 Eylül-31 Ağustos

Türkiye'nin 2024/25 pazarlama yılında toplam kuru soğan ihracatı 130,3 milyon tondur. İhracat yaptığı ülkeler içinde Rusya 21,5 milyon ton ve %16,5'lik pay ile ilk sırada yer almaktadır. BAE ile yapılan kuru

soğan ihracatı 19,8 milyon ton olup, %15,2 pay ile ikinci sırada yer alırken, Romanya 12,9 milyon ton ve %9,9'luk pay ile üçüncü sırada yer almaktadır (Grafik 6).

Grafik 6. Türkiye'nin kuru soğan ihracatında önemli ülkeler (2024/25, %)

Kaynak: TÜİK, 2025 GTIP:070310190011 ile tüm rejimlerin toplamı alınarak hesaplanmıştır.

Pazarlama yılı: 1 Eylül-31 Ağustos

Türkiye kuru soğan ithalatında son beş yıla bakıldığında genel anlamda kayda değer bir ithalat söz konusu olmamıştır. Sadece 2018/19 üretim sezonunda kuru soğan fiyatındaki artışın fazla olması nedeniyle 15 Ocak 2019 tarihli Resmi Gazete'de

yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kuru soğanda %49,5 olan gümrük vergisi 28 Şubat 2019'a kadar sıfırlanarak ithalat kapısı açılmasıyla ithalatta ciddi bir artış olmuştur.

3.5. Fiyatlar

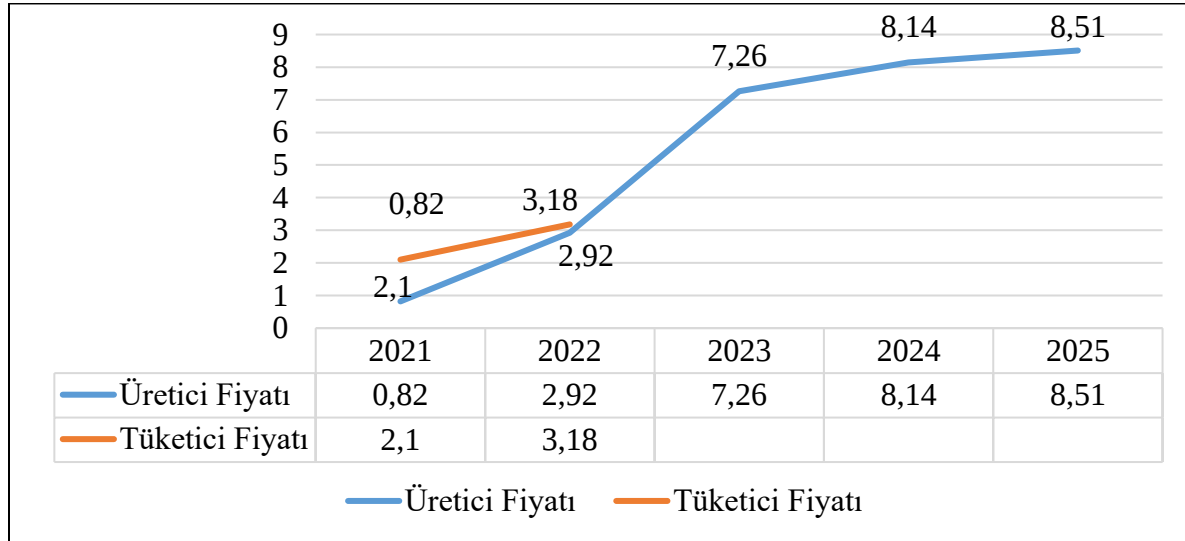
Türkiye'de tarım ürünleri fiyatları üretici gelirinde dalgalanmaya neden olmaktadır. Tarımsal ürün fiyatlarındaki bu değişkenlik, bir sonraki yılın ekim alanını/üretimini etkilemektedir. Özellikle soğan ve patates Cobweb Teoremini açıklayan, fiyat-arz dalgalanmaları gösteren tarımsal ürünlerdir. Her iki üründe de üretim eğer anormal bir durum olmazsa (hastalık gibi) bir önceki

yılın fiyatları dikkate alınarak yapılmakta; birbirini izleyen yıllarda üretim ve fiyat dalgalanmaları görülmektedir. Bu durum, üretici gelirini doğrudan etkilemekte, üreticiler bazı yıllar yüksek kar elde ederken bazı yıllar zarar etmektedir (Yılmaz ve ark., 2006). TÜİK kuru soğan üretici fiyatı son beş yıla bakıldığında sürekli artış göstermiştir. 2025 yılı dokuz aylık ortalama

üretici fiyatı 8,51 TL/kg'dır. 2022 yılının ilk dört aylık kuru soğan tüketici fiyatı 3,18 TL/kg olarak gerçekleşmiştir (Grafik 7).

Son beş yılın üretici fiyatlarına bakıldığında 2021 yılına göre 8 kat (%938) artış olmuştur.

Grafik 7. Yıllar itibarıyla kuru soğan üretici ve tüketici fiyatları (TL/Kg)

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 07.11.2025)

*2022 yılı fiyatları TÜFE'de 4 aylık, 2025 yılı ÜFE'de 9 aylık ortalama verilerdir.

3.6. Türkiye'de Kuru Soğan Destekleri

Türkiye'de kuru soğan üretimine 2024 yılında 103 TL/da mazot desteği ve 35 TL/da gübre desteği verilmiştir. Organik tarım kapsamında üretimi yapılan kuru soğan, 2. kategori ürünler arasında yer almakta olup, 2024 üretim sezonunda belirlenen destek miktarı ürün sertifikası bireysel olanlar için 110 TL/da, ürün sertifikası üretici grubu olanlar için 55 TL/da'dır. Ayrıca asgari 50 dekar ve üzeri tarım arazilerinde, her 50 dekar araziye kadar analiz başına yetkili toprak analiz laboratuvarlarına 50 TL toprak analizi desteği verilmiştir. Kuru soğan üretimi yapan üreticilere verilen tarımsal desteğe bakıldığında 2023 yılında verilen toplam mazot-gübre desteğinin 2024 yılında %29 arttığı görülmektedir (Tablo 11). 2025-2027 yıllarında yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere Ödeme Yapılmasına Dair Tebliğ ile 3 yıllık yeni bir

destekleme programı oluşturulmuştur. Bu düzenleme kapsamında destekler daha sade, anlaşılır ve etkin bir yapıya kavuşturulmuştur. Tebliğe göre; birim destek katsayı değeri ve destekleme tutarları her yıl yeniden belirlenmekte olup, her ürün kategorisi için ayrı destek katsayıları tanımlanmıştır.

2025 üretim yılı itibarıyla birinci kategori ürünler arasında yer alan kuru soğan temel destek katsayısı 1 olarak belirlenmiş ve destek miktarı dekara 244 TL olarak uygulanmaktadır. Temel destek kapsamında tüm ürünlerde mazot maliyetinin %50'si ve gübre maliyetinin %25'i devlet tarafından karşılanmaktadır. Planlı üretim desteği kapsamında, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenen havzalarda kuru soğan yetiştiren üreticilere dekara 244 TL destek sağlanmaktadır.

Tablo 11. Türkiye kuru soğan destek tablosu

Yıllar	Verilen Destek (TL/da)			
	Toprak Analizi (TL/analiz)	Gübre	Mazot	Mazot + Gübre Toplam
2020	40	4	17	21
2021	40	8	19	27
2022	50	21	63	84
2023	50	21	86	107
2024	50	35	103	138

Kaynak: TOB, 2025

4. GENEL DEĞERLENDİRME

Kuru soğan, dünya çapında yetiştirilen ve tüketicilerin gelir düzeyine bağlı olmaksızın yaygın tüketilen bir sebze çeşididir. Dünyada çok tüketilen ve önemli bir besin kaynağı olan soğan (*Allium cepa* L.) aynı zamanda ekonomik önemi son derece yüksek sebzelerden birisidir. Dünya kuru soğan üretiminde ve ekim alanında söz sahibi olan Hindistan ve Çin'in üretim miktarlarına oranla dünya verimi ve yaptıkları ihracat miktarları düşüktür.

Türkiye kuru soğan ekim alanı ve üretim miktarı ile dünya tarımında önemli bir yere sahiptir. Özellikle 2023 yılı dünya veriminde ortalamanın üstünde olması ve dünya üretim miktarında beşinci sırada olması kuru soğanı ekonomik boyutta önemli bir sebze kategorisine getirmektedir. Fiyatlar genel ekonomik koşullar altında arz ve talebe bağlı olarak değişim göstermektedir. Arz miktarı,

talep miktarını karşılayıncaya kadar fiyatlar artmaya devam etmektedir.

İthalat ve ihracattaki artış ve azalışları en çok etkileyen faktörleri; ekim alanları, verim ve iklim koşulları, pazarlama ve depolama durumları ile açıklamak mümkündür. Türkiye kuru soğan üretimine elverişli bir coğrafyaya sahip olmasına rağmen bunu dış ticaretine yansıtamamaktadır. Örtü altı yetiştiricilik, artan teknolojik gelişmeler, artan sulama alanları, verimi yüksek tohum kullanımı soğan üretim miktarını ve verimini artırırken, fiyatlardaki dalgalanma, pazarlama, lojistik ve depolama sorunları gibi sebepler ekim alanını da daraltmaktadır. Üretimde verimi yüksek olan tohum ve çeşitlerin tercih edilmesi ile katma değerli üretimi (kuru soğan tozu, soğan halkası) arttırmak ülke ekonomimiz için önem taşımaktadır.

EK TABLOLAR

Ek Tablo 1. Ülkelere göre kuru soğan ekim alanları (ha)

Ülkeler	2019	2020	2021	2022	2023
Hindistan	1.220.000	1.431.000	1.624.000	1.941.000	1.740.000
Çin	1.099.501	1.124.575	1.137.936	1.120.670	1.127.727
Nijerya	568.225	589.610	595.850	614.042	622.674
Bangladeş	172.456	185.273	194.296	205.405	203.606
Endonezya	159.195	186.900	194.575	184.984	181.683
Pakistan	148.272	148.200	153.786	140.838	135.499
Mısır	85.781	90.084	101.228	101.572	104.569
Vietnam	100.293	102.697	102.111	101.700	102.169
Sudan	91.428	89.528	89.554	90.170	89.751
Uganda	81.059	81.772	81.973	81.601	81.782
Myanmar	71.430	75.686	69.700	70.969	70.776
Türkiye	61.359	68.491	69.897	57.630	60.487
Meksika	47.952	48.628	48.042	49.720	55.727
İran	52.635	55.374	63.311	51.531	54.452
ABD	52.366	53.316	58.154	54.633	54.107
Rusya	58.216	59.908	52.056	51.008	53.435
Nijer	37.644	37.433	40.444	47.135	50.116
Brezilya	48.134	47.487	49.024	49.135	49.358
Cezayir	50.312	50.032	49.722	49.862	49.177
Ukrayna	53.900	55.100	53.800	44.200	46.700
Diğer	874.767	872.001	881.280	906.489	908.537
Dünya	5.134.925	5.453.095	5.710.739	6.014.294	5.842.332

Kaynak: FAO, 2025 (Erişim Tarihi: 25.08.2025)

Ek Tablo 2. Ülkelere göre dünya kuru soğan üretimi (bin ton)

Ülkeler	2019	2020	2021	2022	2023
Hindistan	22.819	26.091	26.641	31.687	30.208
Çin	24.189	24.790	25.099	24.692	24.860
Mısır	3.077	3.199	3.575	3.716	3.804
ABD	3.170	3.354	3.295	3.178	3.315
Türkiye	2.200	2.280	2.500	2.350	2.600
Bangladeş	1.803	1.954	2.269	2.517	2.547
İran	1.981	2.096	2.366	1.925	2.100
Endonezya	1.580	1.815	2.005	1.982	1.985
Pakistan	2.080	2.122	2.306	2.062	1.843
Cezayir	1.614	1.666	1.711	1.760	1.813
Meksika	1.487	1.500	1.451	1.528	1.801
Rusya	1.670	1.738	1.543	1.599	1.714
Nijerya	1.464	1.517	1.534	1.599	1.692
Brezilya	1.561	1.500	1.638	1.662	1.640
Sudan	1.668	1.619	1.625	1.638	1.627
Nijer	1.313	1.310	1.343	1.511	1.622
Hollanda	1.738	1.701	1.916	1.496	1.605
Özbekistan	1.242	1.256	1.200	1.214	1.319
İspanya	1.459	1.320	1.465	1.236	1.205
Japonya	1.334	1.357	1.096	1.219	1.204
Diğer	20.335	20.538	21.379	20.928	20.767
Dünya	99.784	104.722	107.958	111.503	111.274

Kaynak: FAO, 2025 (Erişim Tarihi: 26.08.2025)

Ek Tablo 3. Ülkelere göre dünya kuru soğan verimi (ton/ha)

Ülkeler	2019	2020	2021	2022	2023
Güney Kore	73,2	79,6	85,4	67,7	67,9
Guyana	58,5	48,0	51,3	60,6	64,3
ABD	60,5	62,9	56,7	58,2	61,3
Avustralya	54,5	54,7	51,4	54,6	56,2
İspanya	55,0	52,1	54,7	52,1	51,8
Çin	42,6	46,2	48,7	45,1	48,3
Şili	48,7	48,3	48,3	48,2	48,2
İsveç	42,9	47,7	45,4	43,8	48,0
Japonya	51,5	53,2	43,0	48,4	47,8
Kanada	46,3	41,9	43,3	49,4	47,3
Hollanda	47,6	47,3	48,5	44,7	45,9
Avusturya	40,4	45,5	49,2	48,8	44,7
Almanya	42,2	42,7	44,5	37,9	43,6
Türkiye	35,9	33,3	35,8	40,8	43,0
Portekiz	38,7	36,0	33,4	38,3	41,2
Lübnan	37,0	38,0	38,1	38,5	40,6
Kuveyt	41,4	40,6	40,1	40,1	40,4
İrlanda	40,2	43,6	40,6	34,1	39,9
Danimarka	31,8	31,6	39,6	39,7	39,7
Ürdün	26,0	31,5	39,8	38,2	39,4
Dünya	23,3	23,9	24,0	24,0	24,2

Kaynak: FAO, 2025 (Erişim Tarihi: 16.08.2025)

Ek Tablo 4. Ülkelere göre dünya soğan ihracatı (ton)

Ülkeler	2020	2021	2022	2023	2024
Hollanda	1.770.159	1.703.906	1.730.875	1.511.547	1.809.749
Çin	881.358	665.124	835.088	1.192.832	1.276.877
Hindistan	1.448.718	1.434.908	2.124.582	2.528.573	893.720
Afganistan	212.551	156.657	271.874	274.838	568.073
Özbekistan	254.869	204.331	199.646	302.093	563.309
Meksika	781.639	471.703	463.665	533.662	512.117
ABD	366.362	347.158	307.358	331.233	394.468
Pakistan	303.989	455.429	132.476	197.889	322.819
İspanya	356.276	-	305.931	286.517	313.906
Peru	255.669	296.110	299.249	259.967	308.283
Kazakistan	46.641	133.999	178.530	117.312	261.918
Arjantin	191.412	142.710	142.917	159.790	231.073
Mısır	352.666	260.361	380.606	242.390	215.545
Myanmar	50.460	68.592	54.587	105.863	171.001
Yeni Zelanda	225.127	242.556	149.226	139.129	169.009
Polonya	155.937	142.066	201.597	161.467	163.934
Fransa	138.279	104.035	149.583	128.762	146.144
Güney Afrika	119.267	124.807	122.382	108.709	125.697
Yemen	99.155	159.364	113.654	130.525	112.363
Avusturya	65.489	75.485	76.023	77.020	98.827
Diğer	1.874.128	1.835.088	1.708.192	1.563.819	1.159.702
Dünya	9.950.151	9.024.389	9.948.041	10.353.937	9.818.534

Kaynak: TRADE MAP, 2025 (Erişim Tarihi: 26.08.2025), GTIP: 070310

Ek Tablo 5. Ülkelere göre dünya soğan ithalatı (ton)

Ülkeler	2020	2021	2022	2023	2024
ABD	561.273	666.517	660.978	626.318	634.656
Malezya	479.729	484.867	525.055	565.937	590.650
Pakistan	165.237	133.996	493.137	333.275	587.028
Bangladeş	688.259	571.711	712.334	888.457	435.181
Birleşik Krallık	297.667	230.662	368.640	385.293	406.547
Fildişi Sahili	246.102	280.552	295.276	268.147	320.119
Vietnam	44.712	41.795	86.931	71.074	316.582
Hollanda	225.401	306.771	190.401	252.597	303.178
BAE	390.053	363.596	424.435	564.199	271.618
Japonya	220.452	235.245	281.249	242.015	269.845
Kanada	210.761	248.420	225.547	226.584	267.426
Brezilya	197.759	116.963	150.524	134.109	257.433
Sri Lanka	272.079	270.211	278.300	305.926	247.250
Almanya	262.859	251.340	228.230	268.681	236.306
Suudi Arabistan	329.852	295.431	399.178	344.249	232.702
Rusya	224.655	160.535	192.280	201.154	213.754
Polonya	164.528	161.755	239.011	199.125	206.558
Senegal	176.542	155.573	155.327	195.090	177.803
Fransa	132.198	132.688	115.976	133.225	137.708
Kazakistan	160.454	221.410	196.398	199.382	137.255
Diğer	3.569.766	3.321.788	3.334.360	3.274.137	2.996.969
Dünya	9.020.338	8.651.826	9.553.567	9.678.974	9.246.568

Kaynak: TRADE MAP, 2025 (Erişim Tarihi: 27.08.2025), GTIP: 070310

Ek Tablo 6. Dünya ülkelere göre kuru soğan üretici fiyatları (\$/ton)

Ülkeler	2019	2020	2021	2022	2023
Jamaika	1639,7	2022,4	1962,8	1868,1	2536,8
Endonezya	1395,8	1829,9	1671,3	1823,8	1766,7
Saint Kitts ve Nevis	1020,7	-	-	-	1633,1
Vietnam	531,7	540,8	283,2	639,9	1459,2
Panama	836	1122	1078	595,2	1322,8
Kosta Rika	1327	926,8	1271,3	948,6	1254,6
İsviçre	788,9	810,6	970,6	984,5	1166,4
Cabo Verde	1193,6	1132,9	1154,8	1039	1096,7
Romanya	816,4	751,7	699,4	772,1	1064,6
Malta	1002,1	905,6	873	670,7	1014,3
Mali	688,8	753,5	743,4	756,6	1004,8
İrlanda	589,2	558,8	654,5	645,4	1001,2
Ruanda	637,3	734,1	628,1	1282,4	993,2
Moğolistan	750,9	751,7	822,7	1019,8	978,2
Umman	520,4	974,8	974,8	974,8	974,8
İsrail	632,1	710,3	710,4	680,9	936,3
Finlandiya	916,8	860,1	927,3	841,3	934,2
Sudi Arabistan	760	928	829,3	858,7	922,9
Zambiya	817,1	673,8	790,8	977,1	878,2
Avusturalya	584,6	432,2	395,7	-	866,3
Dünya Ort.	555,7	549,8	531,2	584,2	675,6

Kaynak: FAO, 2025 (Erişim Tarihi: 27.08.2025)

Ek Tablo 7. Türkiye’de illere göre kuru soğan ekim alanı (da)

İller	2020	2021	2022	2023	2024
Ankara	155.309	165.767	135.623	152.616	159.298
Çorum	77.420	105.739	67.900	74.812	88.867
Amasya	81.534	70.387	63.230	74.438	79.500
Tokat	46.835	45.772	45.277	41.619	44.784
Hatay	61.377	50.973	35.960	36.254	40.965
Eskişehir	33.960	35.260	25.150	30.520	36.440
Konya	27.168	28.101	19.919	20.574	26.158
Bursa	27.212	26.291	21.944	21.385	26.117
Adana	35.486	34.858	26.203	29.044	21.764
Gaziantep	8.485	9.235	9.412	9.680	11.052
Afyonkarahisar	7.968	7.922	8.165	8.533	8.756
Yozgat	6.666	9.198	9.360	8.908	8.711
Osmaniye	9.400	8.994	5.901	6.857	8.368
Şanlıurfa	4.786	3.856	2.492	2.372	8.304
Karaman	8.338	8.260	8.380	8.350	8.211
Diyarbakır	6.431	6.343	5.311	5.944	8.022
Balıkesir	6.325	5.780	6.964	6.500	7.390
Denizli	5.448	5.781	5.853	6.034	6.552
Elazığ	4.330	4.328	4.394	4.497	4.877
Kilis	5.264	5.235	4.807	4.700	4.800
Diğer	65.168	60.892	64.059	51.234	47.762
Türkiye	684.910	698.972	576.304	604.871	656.698

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 09.09.2025)

Ek Tablo 8. Türkiye’de illerin kuru soğan üretim miktarları (ton)

İller	2020	2021	2022	2023	2024
Ankara	567.788	835.269	733.972	989.758	826.270
Amasya	334.856	286.078	338.840	333.155	400.993
Çorum	251.037	295.503	262.066	306.550	237.639
Eskişehir	135.414	154.384	128.295	139.626	179.635
Hatay	196.804	167.653	153.295	139.213	155.329
Bursa	86.775	71.414	71.006	92.863	118.682
Konya	110.203	118.946	83.642	81.447	115.587
Tokat	107.901	84.553	94.088	80.098	111.444
Adana	150.312	149.288	118.914	121.880	106.302
Gaziantep	27.432	28.777	32.727	33.551	46.139
Afyonkarahisar	30.010	30.835	35.750	38.453	42.514
Diyarbakır	20.971	21.725	21.231	23.635	35.439
Osmaniye	35.969	33.053	19.721	21.987	27.907
Şanlıurfa	16.415	12.395	8.410	9.397	24.056
Yozgat	23.787	28.262	29.227	21.225	23.616
Niğde	30.400	31.035	30.613	21.783	20.870
Denizli	16.683	17.732	20.069	19.071	19.746
Karaman	16.414	16.172	19.094	17.066	17.992
Balıkesir	4.702	9.881	17.244	14.745	16.704
Kırıkkale	3.911	3.837	6.066	7.146	9.952
Diğer	112.216	103.208	125.730	87.351	95.184
Türkiye	2.280.000	2.500.000	2.350.000	2.600.000	2.632.000

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 10.09.2025)

KAYNAKLAR

FAO, 2025. Food and Agriculture Organization of The United Nations Statistics Division [Http://Faostat. Fao. Org](http://Faostat.Fao.Org). (Erişim: 18.09.2025).

Gökçe, A.F., Tekeli F., 2015. “Yemeklik Soğan Ve Türkiye’de Islah Süreci” Türkiye Tohumcular Birliği Dergisi, 13,s.41-45. Ankara.

Resmi Gazete, 2025. Bitkisel üretim tebliği, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/12/20241231M5-8.htm> (Erişim tarihi: 18.11.2025).

Trademap, 2024. https://www.trademap.org/Country_SelProduct_TS.aspx?nvpm (Erişim: 18.11.2025).

TÜİK, 2025. Türkiye İstatistik Kurumu, <http://www.tuik.gov.tr>. (Erişim: 21.08.2025).

Yılmaz, H., Demircan, V., Erel, G., 2006. "Başlıca Üretici İllerde Kuru Soğan Üretim Maliyetleri ve Karlılık Göstergeleri (Profitability Indicators and Production Costs of Dry Onions in Mainly Producing Provinces), Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 21(2), s.39-48. Adana.

Yılmaz, Y., Demircan V. ve Erel G. 2006. Bazı Önemli Patates Üreticisi İllerde Patates Üretim Maliyeti ve Gelirinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi 1(1):22-32.